

بمب نکات امتحانی (مخصوص شب امتحان)

موضوع: غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان

این جزوه، چکیده تمام چیزهایی است که برای امتحان باید حفظ باشی. کوتاه، مفید و نمره‌آور!

هدف: مرور سریع تعاریف و نکات کلیدی برای ۲۰ گرفتن

● چهره‌های طلایی (کی چیکار کرد؟)

- **سلطان محمود غزنوی:** معروف‌ترین شاه غزنوی که به بهانه رواج اسلام (ولی به طمع ثروت) بارها به هند لشکر کشید و معبد سومنات را خراب کرد.
- **طغرل سلجوقی:** مؤسس سلجوقیان که حکومت آل‌بویه را برانداخت و خلیفه به او لقب «سلطان رکن‌الدین» داد.
- **آلبارسلان:** برادرزاده طغرل که با راهنمایی وزیرش (خواجه نظام‌الملک) در نبرد ملازگرد امپراتور روم را اسیر کرد.
- **ملکشاه:** پسر آلبارسلان که در دوره او قلمرو سلجوقیان به اندازه دوره ساسانیان وسیع شد.
- **حسن صباح:** رهبر فرقه اسماعیلیه که در قلعه الموت مستقر شد و با سلجوقیان مبارزه کرد.
- **چنگیزخان مغول:** کسی که در زمان خوارزمشاهیان به ایران حمله کرد.

✂ جنگ‌های سرنوشت‌ساز (نتیجه چی شد؟)

۱. **نبرد دندانقان:** جنگ بین سلطان مسعود غزنوی و سلجوقیان -> پیروزی سلجوقیان و آغاز حکومت آنها
۲. **نبرد ملازگرد:** جنگ بین آلبارسلان و روم شرقی -> پیروزی ایران، اسارت امپراتور روم و تصرف آسیای صغیر (ترکیه)

۳. **جنگ‌های صلیبی:** جنگ بین مسیحیان اروپا و مسلمانان (حدود ۲۰۰ سال) -- پیروزی مسلمانان و انتقال علم و دانش اسلامی به اروپا

🕌 مکان‌های مهم

- **غزنین (غزنه):** پایتخت و محل شروع حکومت غزنویان
- **اصفهان:** پایتخت بزرگ و آباد سلجوقیان (در زمان ملکشاه)
- **قلعه الموت:** پایگاه نفوذناپذیر حسن صباح و اسماعیلیان در قزوین
- **معبد سومنات:** معبد ثروتمندی در هند که سلطان محمود آن را غارت کرد.

🌐 اروپا در قرون وسطا (عصر تاریکی)

- **قرون وسطا:** دوره‌ای در اروپا (قرن ۶ تا ۱۵ میلادی) که علم و دانش پیشرفتی نداشت و کلیسا قدرت مطلق بود.
- **فئودالیسم:** نظام ارباب‌رعیتی در اروپا؛ زمین‌داران بزرگ (فئودال‌ها) در قلعه‌ها زندگی می‌کردند و کشاورزان برای آن‌ها کار می‌کردند.
- **تفتیش عقاید:** دانشمندان حق نداشتند نظرات علمی بدهند (مثل گالیله که مجبور شد توبه کند)

⚠️ دام‌های تستی (دقت کن!)

- ✗ **غلط:** خوارزمشاهیان توسط سلجوقیان از بین رفتند. (درست: خوارزمشاهیان سلجوقیان را شکست دادند، اما خودشان توسط مغول‌ها نابود شدند).
- ✗ **غلط:** جنگ‌های صلیبی باعث نابودی تمدن اسلامی شد. (درست: مسلمانان پیروز شدند و اتفاقاً اروپایی‌ها با یادگیری از مسلمانان پیشرفت کردند).
- ✗ **غلط:** سلطان مسعود غزنوی هند را فتح کرد. (درست: سلطان محمود فاتح هند بود؛ مسعود در دندانقان شکست خورد).